

Complexnummer: 506917

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Welgelegen

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

506916, 506924, 506925, 506926, 506927, 506928, 506929, 506930

Woonplaats

Rijswijk

Gemeente

Rijswijk

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Julialaantje 2, 2282 NW te Rijswijk

Complexomschrijving

Het complex "Welgelegen", gelegen op een middeleeuwse strandwal -thans tegen de gemeentegrens Rijswijk-'s Gravenhage-, dateert in oorsprong uit het begin van de 18de eeuw. Reeds in 1350 was er sprake van bebouwing ter plaatse van het huidige complex. Het complex bestaande uit een (1) LANDHUIS, (2) DIENSTWONING ANNEX WAGENSCHUUR, (3) ORANJERIE, (4) VILLA ELISE, (5) FRUITMUUR, (6) KOUDE BAK EN (7 en 8) TWEE TOEGANGSHEKKEN. De oudste vermelding van het complex dateert uit 1711 toen het goed werd verkocht door Margaretha de Nobelaer en in de verkoopacte als volgt werd omschreven: 'huis met hooiberg, schuur, beplanting en dertien morgen grond'. Margaretha de Nobelaer bezat tevens kasteel Te Blothinge, gelegen ten oosten van Welgelegen. Op een kaart door Cruquius uit 1712 wordt Welgelegen nog niet vermeld, wel is bebouwing waarbij schuren en een hooiberg afgebeeld. Waarschijnlijk bestond het huis in deze tijd uit een boerderij waartegen een herenkamer of een herenhuis was gebouwd. In 1757 werd de oppervlakte van het goed Welgelegen vergroot door aankoop van het in oorsprong 14de- en 15de-eeuwse kasteel Huis te Blotinghe. Na de sloop van het kasteel in 1785 werd het voormalige kasteelterrein bij Welgelegen getrokken. Een restant van de oorspronkelijk bij het kasteel behorende omgrachting -de Broeksloot- ten noorden van het complex Welgelegen herinnert thans nog aan deze samenvoeging. Ter plaatse van het voormalige kasteel Huis te Blotinghe en het bijbehorende voorhof zijn nog ondermeer archeologische muurresten te vinden. Waarschijnlijk werd in 1790 de oorspronkelijke boerderij in opdracht van eigenaar Anthony Petrus van der Kun tot het huidige landhuis verbouwd, zodat delen van de oorspronkelijke boerderij bewaard zijn gebleven. Exterieur, interieur en indeling van het blokvormige huis zijn vanaf deze tijd tot op heden (1998) nauwelijks aan veranderingen onderhevig geweest. In de 19de eeuw veranderde Welgelegen diverse keren van eigenaar. In het derde kwart van deze eeuw was de aanleg rondom het huis Welgelegen gesierd met tientallen objecten als volières, faisanteriëen en tuinbeelden, waar thans niets meer van rest.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In 1876 kocht koning Willem III het huis voor zijn maitresse Mlle d'Ambroises en verkocht het goed in 1878. In 1891 kocht Bouke Jacob Kruyswijk de buitenplaats, deze is tot 1996 eigendom geweest van zijn nazaten. Omstreeks 1790, waarschijnlijk tijdens de verbouwing van de oorspronkelijke boerderij, werd de aanleg rondom het huis in landschapsstijl ingericht. Hiervoor zal van een 'officiële' aanleg geen sprake zijn geweest. Op de kadastrale kaart van 12 juli 1812 is de in hoofdlijnen nog bestaande structuur van de aanleg, waarin een kleine serpentinevijver en een grotere en grillig aangelegde slingervijver met twee ovaalvormige eilanden domineren, duidelijk herkenbaar. In 1961 werden in het noordwesten van de aanleg vier tennisbanen aangelegd. Thans liggen 21 tennisbanen binnen de aanleg. Door deze wijzigingen bezit de parkaanleg nog slechts geringe monumentale waarden en is ze voor de bescherming van ondergeschikt belang. Ten westen van het huis Welgelegen staat een oranjerie uit ca. 1830. Deze uit Engeland afkomstige oranjerie verbindt de vroeg 18de-eeuwse dienstwoning annex de voormalige wagenschuur met Villa Elise (de voormalige tuinmanswoning en gastenverblijf). Villa Elise werd ca. 1870 gebouwd ter plaatse van een toen afgebroken vroeg 19de-eeuwse boerderij. Ten zuiden van de oranjerie staat een 19de-eeuwse fruitmuur. Tevens bevindt zich hier een 19de-eeuwse hoge koude bak. Twee 19de-eeuwse smeedijzeren hekken geven toegang tot het complex.

Het COMPLEX "WELGELEGEN" is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege het deels uit houten delen opgetrokken hoofdhuis uit het einde van de 18de eeuw met een in hoge mate onaangetast ex- en interieur; de voor Nederland typologisch zeldzame, uit Engeland afkomstige, gietijzeren oranjerie uit ca. 1830 die Villa Elise en het koetshuis met elkaar verbindt, de ornamentale waarde van de complexonderdelen en de visuele band tussen de afzonderlijke complexonderdelen.

Monumentnummer*: 506916

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 oktober 1998
Kadaster deel/nr	82982/149

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Rijswijk	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Rijswijk	A			3877

Omschrijving**

LANDHUIS (Huis Welgelegen).

Het in classicistische stijl ontworpen Huis Welgelegen, deel uitmakend van het complex Welgelegen, ontstond in 1790 uit een verbouwing van een op deze plaats staande oudere boerderij, daterende van vóór 1711. Tijdens de verbouwing zijn in het hoofdgebouw onderdelen van de boerderij, waaronder een opkamer, opgenomen. Het zeven traveeën rede, deels onderkelderde, blokvormige huis op natuurstenen plint bestaat uit twee bouwlagen onder een met rode pannen gedekt samengesteld schilddak waartussen zakgoten. Het huis is voorzien van een omgaande goot- en daklijst en is opgetrokken uit baksteen en hout; de baksteen was oorspronkelijk voorzien van een bekleding van horizontale houten delen, de achtergevel bestaat geheel uit houten delen. De houten delen wekken de suggestie dat het huis uit natuursteen is opgebouwd; waarschijnlijk was het thans wit geschilderde huis oorspronkelijk in een grijze tint gepleisterd. In de symmetrisch ingedeelde voorgevel (zuid) hebben de middelste drie traveeën een risalietachtige werking, die door een uitbouw waarin drie gedeelde vensters, op het dakschild, benadrukt wordt. De uitbouw is getooid met een houten kuif, waarin de naam WELGELEGEN, die wordt gesierd door twee siervazen en een griffioen. Aan weerszijden van de uitbouw een klein klauwstuk. De H-vensters zijn alle voorzien van gesneden houten sierlijsten. De rechterzijgevel heeft een regelmatige vensterindeling, de linkerzijgevel heeft een onregelmatige venster- en deurindeling en is voorzien van een zeventzijdige serre waarboven een balkon met balustrade. De geheel uit hout bestaande achtergevel is de meest representatieve zijde van het huis. De gevel is symmetrisch ingedeeld en is voorzien van één travee brede middenrisaliet bekroond door een fronton. In dit fronton een door bloem- en bladranken omgeven oeil de boeuf, waarboven een vrouwenkop. Beganegronds wordt het risaliet aan weerszijden geflankeerd door een pilaster en bekroond door een kroonlijst waarop twee vazen. INTERIEUR- In het huis is de laat 18de-eeuwse indeling grotendeels intact gebleven, evenals het laat 18de-eeuwse en het vroeg 19de-eeuwse stucwerk en schouwen. In de zogenaamde 'Rode Kamer' is de authentieke wandbespanning en -geleding in originele staat. Tevens is onder meer van belang de laat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

18de-eeuwse, beganegronds gelegen keuken met oorspronkelijke inrichting; waaronder wandkasten, aanrecht, waterpomp, schoorsteen en marmeren vloer.

Het LANDHUIS "Welgelegen" behorende tot het complex "Welgelegen", is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het ontwerp in classicistische stijl, de bijzondere bekleding van het exterieur met houten delen, het vrijwel onaangetaste ex- en interieur, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 506924

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 oktober 1998
Kadaster deel/nr	82982/132

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Rijswijk		Rijswijk		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Julialaantje	10			2282 NW	Rijswijk		
Julialaantje	8			2282 NW	Rijswijk		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Rijswijk		A				3835	
Rijswijk		A				3843	

Omschrijving**

In oorsprong vroeg-18de-eeuwse DIENSTWONING ANNEX WAGENSCHUUR behorende tot het complex "Welgelegen". Links van de dienstwoning staat de wagenschuur die thans (1998) als woning bestemd is. De één bouwlaag hoge dienstwoning en wagenschuur zijn op rechthoekige grondslag in baksteen opgetrokken en worden door vier, deels met rode en bruine pannen gedekte schilddaken overkapt. De voor-, achter- en zijgevel hebben een onregelmatige indeling. Omstreeks 1830 werd de wagenschuur verbonden met de toen gebouwde oranjerie. De achtergevel en het interieur van de wagenschuur zijn tijdens een verbouwing in 1997 ingrijpend gewijzigd.

De DIENSTWONING ANNEX WAGENSCHUUR behorende tot het complex "Welgelegen" is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, de relatie met de oranjerie, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506925

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 oktober 1998
Kadaster deel/nr	82982/134

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Rijswijk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	A			3837

*Omschrijving***

ORANJERIE behorende tot het complex "Welgelegen" uit ca. 1830. De uit Engeland afkomstige gietijzeren orangerie werd omstreeks 1830 in losse delen naar Nederland vervoerd en ten westen van het Huis Welgelegen opgetrokken. De orangerie op rechthoekige grondslag en een natuurstenen plint is voorzien van een zadeldak en samengesteld uit losse gietijzeren onderdelen. Thans resteren nog elf smalle kolommen; deze zijn bovenaan met elkaar verbonden door roosters met ruitvormige detaillering waarin oorspronkelijk blauw glas was geplaatst. De oost- en zuidzijde van de orangerie bestaan uit glazen wanden, de noord- en westzijde bestaan uit muren van respectievelijk de voormalige wagenschuur en Villa Elise. In de orangerie bevinden zich de originele rood bakstenen vloer en trek- en drukstangconstructie van het zadeldak. Oorspronkelijk was de orangerie aan de oostzijde voorzien van een halfronde beëindiging. In 1944 werd echter ten gevolge van een explosie alle glas uit de orangerie geblazen en werd tevens de halfronde beëindiging vernield. In 1998 werd de orangerie gerestaureerd.

ORANJERIE van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, de zeldzaamheid, het karakteristieke materiaalgebruik, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Orangerie
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506926

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 oktober 1998
Kadaster deel/nr	82982/130

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Rijswijk	Rijswijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Rijswijk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Rijswijk	A			3837

*Omschrijving***

"VILLA ELISE".

Voormalige tuinmanswoning en gastenverblijf in een ecletisistische stijl met ondermeer neorenaissance elementen, genaamd "Villa Elise", in 1889 op de plaats van een oudere boerderij gebouwd. Het deels onderkelderde bakstenen gebouw heeft een vrijwel rechthoekige grondslag, een asymmetrische opbouw en wordt overkapt door een samengesteld zadeldak. De centraal geplaatste hoofdingang is toegankelijk middels een bakstenen trap van recente datum die voor de bescherming niet in aanmerking komt. De voorgevel (zuid) is links voorzien van een veranda en rechts van een topgevel met van royale overstek die met makelaarswerk gedecoreerd is. De noord-, zuid-, en westgevel hebben een niet regelmatige indeling. Door middel van een doorgang tussen Villa Elise en de oranjerie uit ca. 1830 zijn beide complexonderdelen met elkaar verbonden. In 1997-98 werd het pand gerestaureerd en deels verbouwd. In het INTERIEUR zijn ondermeer de hoofdstructuur, het trappenhuis met schilderijen en tekst bewaard gebleven.

VILLA ELISE is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het ecletisistische ontwerp van het exterieur waarin ondermeer neorenaissance elementen zijn opgenomen, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Gastenverblijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506927

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 oktober 1998
Kadaster deel/nr 82918/12

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rijswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rijswijk A 3846

Omschrijving**

FRUITMUUR.

Vermoedelijk midden-19de-eeuwse fruitmuur, opgetrokken uit rode handvormsteen in staand verband, voorheen een deel van de moestuin omsluitend. De muur heeft aan de noordzijde een recht verloop, aan de oostzijde heeft de muur een hoek en een rond verloop. Het ronde muurgedeelte is getrap opgetrokken en is aan beide zijden voorzien van in kruisverband gemetselde steunberen. Vermoedelijk heeft tegen het meest westelijke muurdeel een verwarmingselement gestaan dat de muur gedeeltelijk verwarmde.

FRUITMUUR van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het karakteristieke materiaalgebruik, de doelmatige vormgeving, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506928

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 oktober 1998
Kadaster deel/nr 82982/127

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rijswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rijswijk A 3838

Omschrijving**

KOUDE BAK.

Laat-19de-eeuwse hoge koude bak van rode baksteen met hardstenen afdekking op rechthoekige grondslag ten westen van de fruitmuur. De glazen afdekplaten ontbreken.

KOUDE BAK van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het karakteristieke materiaalgebruik, de doelmatige vormgeving en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506929

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 oktober 1998
Kadaster deel/nr 82982/128

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rijswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rijswijk A 3838

Omschrijving**

TOEGANGSHEK VOOR VILLA ELISE.

Voor Villa Elise aan de weg geplaatst midden-19de-eeuws toegangshek, bestaande uit twee slanke gietijzeren kolommen voorzien van cannelures waartussen twee draaibare vleugels, opgebouwd uit regels en spijlen bekroond door kroonachtige elementen. In 1994 zijn twee spijlen met krulbekroning toegevoegd om het hekwerk te verbreden. Aan weerszijden van de hekpijlers een vleugelstuk.

TOEGANGSHEK van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het karakteristieke materiaalgebruik, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506930

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 oktober 1998
Kadaster deel/nr 82918/25

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk Rijswijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rijswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rijswijk A 3846

Omschrijving**

TOEGANGSHEK VOOR HUIS WELGELEGEN.

19de-Eeuwse smeedijzeren toegangshek, gemaakt in Zweden, staande op naar buiten uitzwenkende bakstenen keermuren aan de weg ten zuiden van huis Welgelegen. Het hekwerk bestaat uit twee uit spijlen opgebouwde staanders waarin de woorden 'WELGE' en 'LEGEN' zijn verwerkt. Tussen de staanders twee draaibare vleugels bestaande uit regels en spijlen, bekroond door siersmeedwerk. Aan weerszijden van de staanders is een vleugelstuk bevestigd.

TOEGANGSHEK van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, het karakteristieke materiaalgebruik, de ensemblewaarde en de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument